

VENDEGLŐS: UJSÁG

MAGYARORSZAGI VENDEGLŐSÖK
 ÉS KORCSMÁROSOK ÉRDEKEIT
 FELŐLELŐ FÜGGETLEN SZAKLAP
 SZEKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDA-
 PEST, VI. KERÜLET, EÖTVÖS-UTCA 28. SZÁM
 // MEGJELENIK // / ELŐFIZETÉSI ÁR /
 HAVONKÉNT 1-SZER EGÉSZ ÉVRE 6 KOR.

EXCELSIOR
 AZ
TÁP **SÖR**

EXCELSIOR Tápsör
 DREHER ANTAL SERFŐZDEI RT.
 BUDAPEST-KÖBÁNYA

LÉGJOBB A VILÁGON!

DREHER ANTAL SERFŐZDEI RT. **BUDAPEST-KÖBÁNYA**

Az 1900. évi párisi világkiállításon
collective a legnagyobb eredméllyel
kítüntetést nyert. Fennáll 1854 óta

Állami nagy aranyérem 1906-ban
Dísz-okmány 1885. Jurytag 1896
Iparegyesületi aranyérem 1911-ben

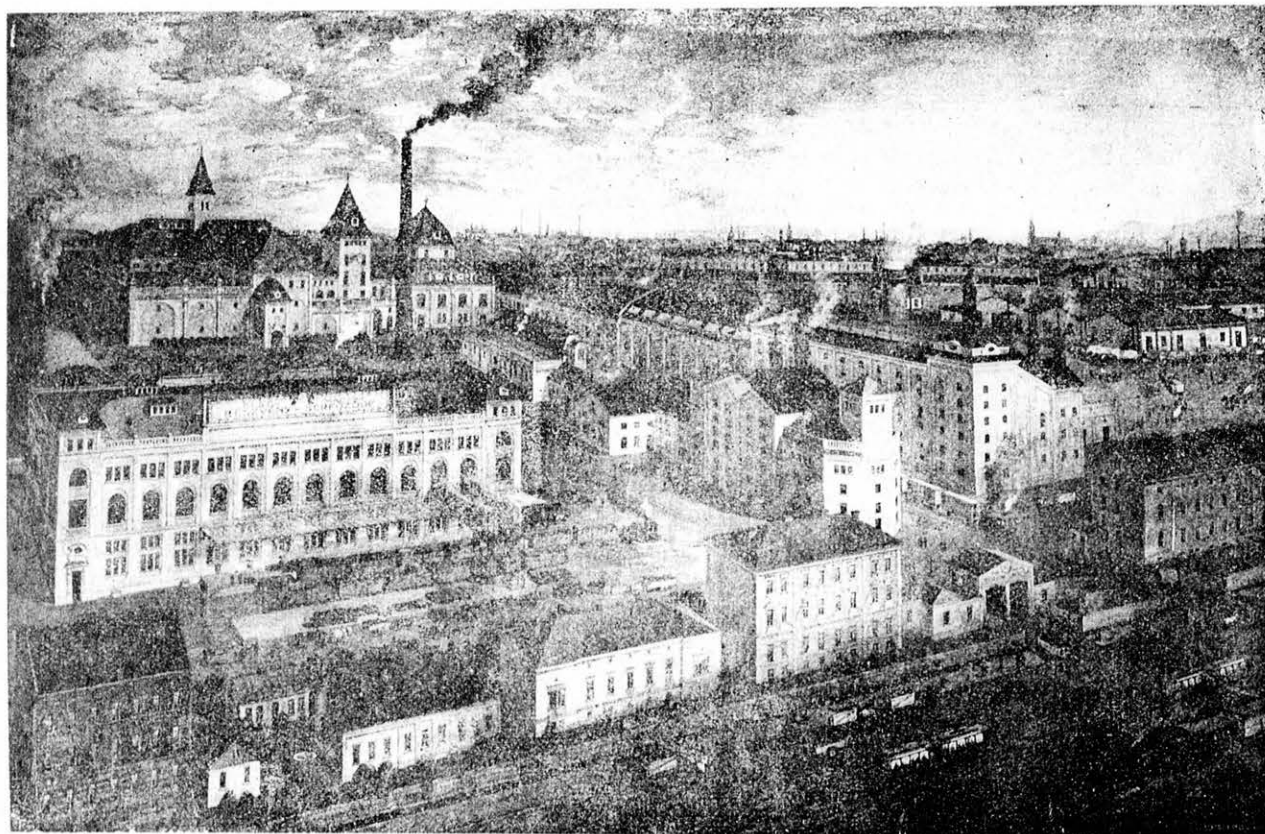

Első Magyar Részvénytársaság

Központi iroda:
X., Külső Jászberényi-
ut 11. Telefon 52-58.

Budapest—Kőbánya

Városi iroda:
VIII., Esterházy-utca 6.

A legújabb technikai berendezésekkel felszerelt sertőzöde évi gyártási képessége **1,000.000** hektoliter

Ajánlja: **Ászok** (világos és sötét), **Király** (világos), **Márciusi** (világos), **Márciusi** (sötét, bajor mód), **Udvari** (világos, pilseni mód), **Kétszeres márciusi** (világos, sötét), **Bak** és a **Tavaszi részvény-sört**

Sörmegrendelés Budapestre:

VIII., Esterházy-utca 6. szám alatti hűtőházból Telefon József 4-29
Angyalföldi jégveremből: Mohács-utca 1571-17 szám Telefon 115-85
Budai jégveremből: I., Krisztina-körút 107-109 szám Telefon 43-40

Sörmegrendelés vidékre:

Központi iroda: Külső Jászberényi-ut 11 Telefon 52-58, 52-60, 135-99
Erzsébetfalvai söraktár: Határ-utca 6. szám Telefon József 30-36
Kispesti söraktár: Wekerle u. 3 Telefon József 30-38
Ujpesti főraktár: Váci-ut 8 Telefon 54-70

Saját töltésű palacksörök. Palacksősosztály telefonszáma: 56-58

Az ország minden nagyobb vidéki városában söraktárosok által vagyunk képviselve.

Törvényileg engedélyezett borkezelési anyagok:

St.-Julien borderítőpor

melynek használata a földmiv. min. végrehajtása tárgyában kiadott 112000. számú rendelet 6. és 32. §-a értelmében mint derítőszert megengedett, miután a következő alkatrészekből áll: 65% eredeti francia Laine-Gelatine, 20% szárított természetes tyuktojásfehérje, 9% eredeti vegytiszta spanyolföld, 6% pelyhes csersav.

A bor 24 óra alatt tükör tiszta lesz.

Minden dobozon rajta van a használati utasítás. Kapható kilós és negyedkilós dobozokban. Ingyenes árjegyzékkel szolgálhatunk.

Borsavtalanító-, borszintelenítő-, borszag- és IZTELENÍTŐSZEREK, továbbá az összes pincegazdászati cikkek, GUMMITÖMLŐK, BORSZIVATTYUK, PARAFADUGÓK, CIMKÉK, ÖNKUPAKOK, különféle ÜRMÉRTÉKEK, TÖLCSEREK, BOR- és SÖRCSAPOK

Kaphatók:

FROMMER TESTVÉREK cégnél
Budapest, VI, ker. Teréz-körút 23. szám

„PALACE”- SZÁLLODA

a főváros legmodernebb szállodája,
Budapest, VIII, Rákóczi-ut 43.

A jelenkor minden kívánalmának megfelelő kényelemmel van felszerelve.

Hideg és meleg vízvezeték minden szobában.

Fényes hall és társalgók. Lakosztályok fürdőszobákkal stb.

Három rendbeli étteremmel bir; a nagy étteremben esténként magas színvonalu hangverseny.

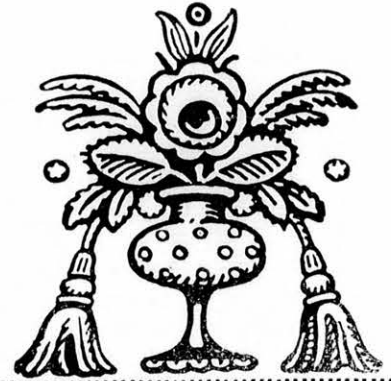
Teljes elsőrendü penzió.

Szobák 5 koronától.

150 szoba.

Vendéglős kartársaknak kedvezmény.

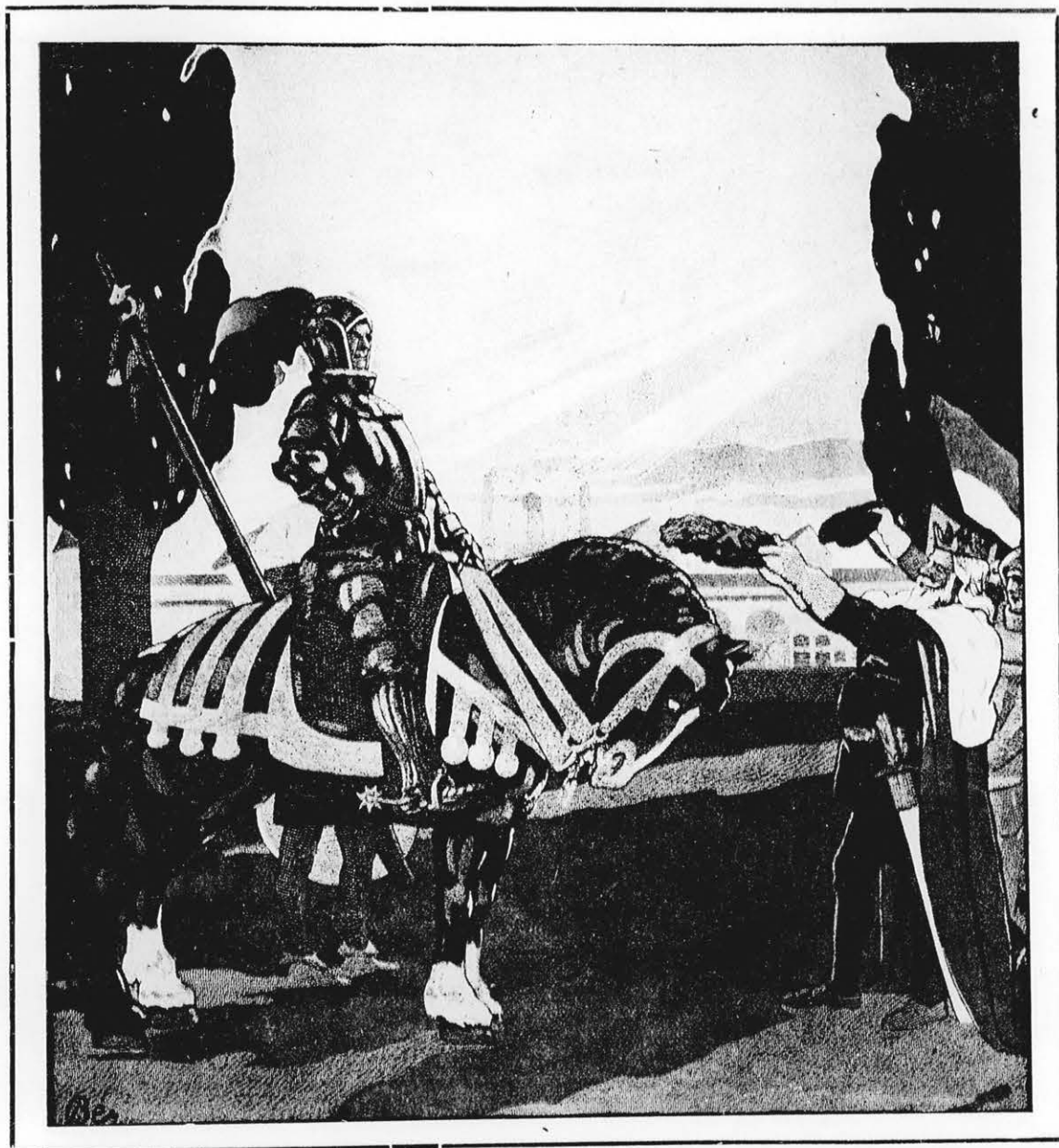
A Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára R. T. tulajdona

Talisman Casino Réservé Gout-Américain

Visszatérés

a hóditó körutról

Világrekord!

Gyártás már az első évben
240.000 hektoliter

FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R. T.
KÖBÁNYÁN

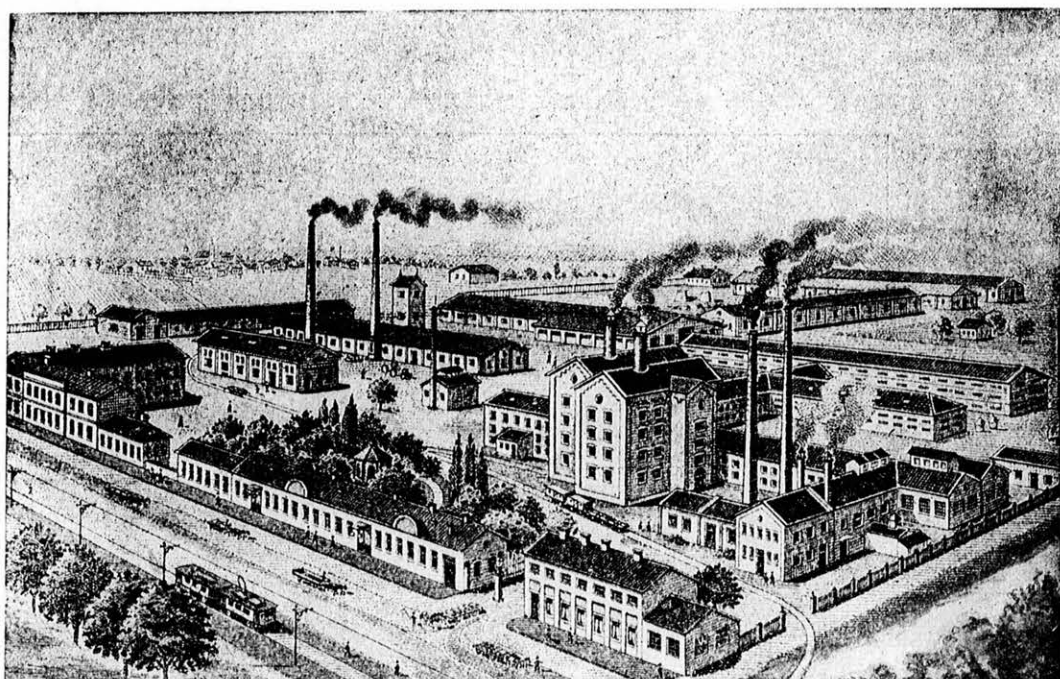
Temesvári Polgári Serfőzde Részvénytársaság

Alapítási év
/ / 1868 / /

Különlegesség:

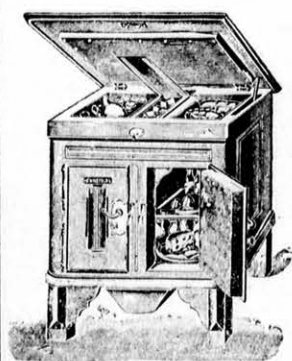
Dupla
maláta
Corvinsör

CIFKA JÓZSEF

Pincegazdászati cikkek szaküzlete
Az összes vendéglősipari szak-
cikkek raktára. / telefon 28-92.

Budapest, V.,
Vilmos császár-ut 48

Árjegyzék ingyen.

A Borászati és pincegaz-
dászati kiállításon arany-
éremmel lett kiüntetve!

A m. kir.
szabalm.

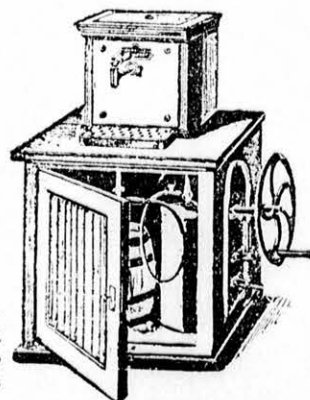
**Hennefeld-féle
jégszekrények és sörkimérő-
készülékek**

szénsavval vagy légnomással.
Jelentékeny jégmegtakarítás!

Budapest, Gróf Zichy Jenő-utca 5. szám
(Váci-körut mellett.) Alapítatott 1885.

Telefon 114-29.

Sör- és borkimérőpultok, kimérőcsapok, vezetékek s az összes szerelvé-
nyek. Az eddig létező jégszekrények, csapok cinbádoggal vannak burkolva,
rozsdásodnak, oxidálódnak, piszkolódnak, mindig javításnak vannak ki-
téve, míg a Hennefeld-féle jégszekrényeknél ez ki van zárva, mert
azok műköléssel vannak burkolva. A jégtartó alatt horganylemezvízgyűjtő
van az olvadt jégviznek, a jég szárazon marad, ezáltal 60% jégmegtakarítás

ORSZÁGOS VENDEGLŐS UJSÁG

MAGYARORSZÁGI VENDEGLŐSÖK
ÉS KORCSMÁROSOK ÉRDEKEIT
FELŐLELŐ FÜGGETLEN SZAKLAP
SZEKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDA-
PEST, VI. KERÜLET, EÖTVÖS-UTCA 28. SZÁM

// MEGJELENIK // / ELŐFIZETÉSI ÁR /
HÁVONKÉNT 1-SZER EGÉSZ ÉVRE 6 KOR.

A kávéházi vacsorák

Budapest, július.

ja, a kávések nagy urak, ők egyenesen a vendéglősök létérdekei ellen törnek. Ők csinálnak a kávéházaikból vendéglőt, amikor akarnak, ők konkurálhatnak a vendéglősökkel, de a vendéglősök meg ne merjenek még csak moccanni sem, mert akkor nagy bajok lesznek rájuk nézve. Előállanak egyes városi bizottsági tagok és urbi et orbi elhíresztelik, kimondják a közgyűlésen, hogy a vendéglősök rettenetes dolgokat művelnek a kávésekkel szemben, mert szegények meg akarnak élni, ami a mai körülmények között igazán tulkövetelés fölül.

Nézzük csak meg estefelé a budapesti kávéházak terraszait. Nem kávéházi terraszok azok ma már, hanem vendéglők utcai helyiségei. A budapesti kávéházak márványasztalain ma már megszokott dolog lett a fehér teríték és azok a fehér abroszok olyan vacsorákat ölelnek körülükre, aminőket a régi jó időkben maguk a vendéglők sem tudtak produkálni. Ital, az meg van bőven, a bortól, pezsgőtől lefelé egészen a legközségesebb sörig és a jó publikum siet ezekbe a kávéházi helyiségekbe és ott ki hagyja magát zsarolni.

Nagyon szomorú tünetek ezek, amikor a két egymással rokon iparág határozottan egymás kenyerére tör. A régi, becsületes kávéháztulajdonosokban egyáltalán nem láthattuk ezt a törekvést, mert hiszen ők megelégedtek azzal a haszonnal, amelyet a kávéházi italok hoztak. Hiszen meg is elégedhettek, mert a kávéházi ita-

lokot még ma is 5—600 percentes haszonnal árulják, míg a vendéglős — pláne a mai viszonyok mellett — alig tud annyit keresni, hogy üzemét fenntarthassa.

De hát a kávéházak, a budapesti kávéházak ma mégis egymásután alakulnak át Caffé-restaurant-tokká és ma már minden budapesti kávéház márványasztalain ott láthatjuk estefelé a fehér abroszt, jelképül annak, hogy ott jó pénzért borju és marhasültet, libapecsenyét, vadat és halat s mi jó falat — lehet kapni.

A kávéházak — hiszen mi tagadás benne — nem is mennek ma rosszul. Az az ezerféle mód, amelyet a kávések kitaláltak arra, hogy a vendéglőktől elszedjék a vendégeiket, jól bevált és ma már igazán csak arra kell várniok a vendéglősöknek, hogy a kávéházakban ne csak vacsorát szolgáljanak fel a vendégeknek, hanem ebédet is. Hiszen ez sines megtiltva nekik, ha csak a tisztesség és a becsület nem tiltja meg.

Szinte elszomorító látvány, ha végigjárjuk a főváros utcáit, hogy mennyi kisebb, sőt nagyobb koresma és vendéglői üzlet ajtaja van becsukva. Ennek pedig nem az a körülmény az oka, hogy a vendéglősök a harctereken vannak — bár hiszen híven teljesítik a haza iránt tartozó kötelességüket. Az itthonmaradt aszszonyok is el tudnák vezetni ezeket az üzleteket, de kénytelenek lemondani azokról, mert nem tudnak megélni — éppen a kávéházak konkurenciája miatt.

Régebben — még csak pár év előtt is — éppen ezek a kisebb vendéglők és koresmák táplálták Budapestet. A nagyobb helyiségekbe csak az igazán tehetősebb ember járt és éppen ezért szomorú ezeknek a ki-

sebb vendéglőknek a kipusztulása. Ma ezeknek a terrénumát a kávéházak és a bar-ok vették át, ami igazán nagyon szomorú a magyar vendéglős iparra nézve.

Nem hisszük el azt, hogy a sok ezer tagból álló vendéglős iparban ne volna meg az az erő, az az akarat, hogy mindezeknek a visszaéléseknek véget tudna vetni, ha komolyan szándékozná. De inkább hagyjuk tönkremenni a mi saját embereinket, semhogy még akkor segítőnk a dolgon, amikor az még lehetséges. Mert el fog jönni az az idő, amikor az ilyen vacsorázó kávéházaknak az elszaporodása nem csak a kisebb koresmák, hanem a nagyobb vendéglők fennállását is veszélyeztetni fogja.

Régi dolog az, hogy a közönséget nagyon könnyű leszoktatni a vendéglőbe való járásról, ha akadnak kávések, akik helyiségeikben mindenféle jó vacsorával ellátják a publikumot. A budapesti közönség nem marad természetű, neki a vendéglők egyszerűbb berendezéseinél sokkal jobban tetszik a kávéházak pazar fénye s ez az oka annak, hogy szívesen ott ragad, ha nem is marasztalják, amikor tudja azt, hogy ott is megvacsorázhat.

De hát ezeken a dolgokon nekünk segítenünk kell valahogy. Meg kell akadályoznunk — bármi áron is azt — hogy a kávéház étteremmé váljék, vagy pedig nekünk is be kell vezetni a kávé és minden kávéházi italt, hogy a közönséget ne veszítsük el végleg a mi hatáskörünk alól.

A budapesti vendéglős egyesületeknek kell ebben a kérdésben összefogniok és harcot kell indítaniok a kávések ellen, mert különben belepusztul az egész vendéglősség.

Vendéglős-ipar

Söntések és büffék

kávéházak mellett mincs nagyobb el-lensége a fővárosi vendéglőknek és koresmáknak, mint a söntés és a büffé. Ezek annyira el-szaporodtak már a fővárosban, hogy nemsokára több lesz belőlük, mint a koresmákból és nevezzék őket akár söntéseknek, akár sörszanatóriumoknak, akár büfféknek, tulajdonképpen egy kaptá-fára dolgoznak, a közönség kizsaro-lására.

Náluk a pohár sör nem pohár, csak *kispohár*; a nagyobb kvantumot pe-dig egyáltalán nem ismerik. Minek is ismernék, amikor ők különböző álnevek alatt működnek és joguk van arra, hogy különböző kispoha-rakkal megtévesszék a közönséget.

Adva volt már a keserű tapaszta-lat, de a magyar embernek meg van az a hibája, hogy sohasem tanul a szerzett tapasztalatokból. Ha vala-kinek véletlenségből beválik vala-mely üzlet, egyszerre rárohannak a konkurrensok és a nóta vége mindig az, hogy tönkremennek valamen-nyien, miközben magukkal rántják azokat is, akik könnyelműen, meg-gondolatlanul hitelt nyújtottak nekik.

A söntések és büffék kérdése van most napirenden. Szinte gombamódra születnek a fővárosban ezek az ivó-helyiségek és mondjuk ki mindjárt: minden komolyabb cél nélkül. A sön-tésnek, a büffének az volna a rendel-tetése, hogy olcsóbb áron jobb áru-val szolgálja ki a közönséget; de nálunk megfordítva áll a dolog: a söntésben, büffében nemcsak a kö-zönség rontja el a gyomrát és fizet drága pénzt a semmit sem érő por-tékáért, hanem amellet még a sön-tések és büffék rontják a meggyő-keresedett, rendes árakat, amelyek mellett a gyáros, a kereskedő még csak megtalálja valahogy a száma-dását, de azokon alul bizony ráfizet az üzletre.

Az általános üzlettelenség köze-pette, amikor a legrégebb kereske-dők, a legjobb nevű vendéglősök is csak redukált személyzettel képesek fenntartani az üzemet; igazán érde-kes és eredeti dolog, hogy az uton-nan megteremtett büffék milyen fé-nyes helyiségekben és milyen nagy személyzettel dolgoznak. Akad egy-két büffé ma már a fővárosban, a mely napi négyezer korona bevé-tellel és ötven emberrel vezeti az üzletet.

Ez a nagy arány természetesen csábitja a hozzá nem értő embere-ket, akik azt hiszik, hogy egy esz-méből sok száz embernek meg le-het egyszerre gazdagodni és ez a körülmény szüli azt, hogy ma már egy utcában két-három fényesen be-rendezett büffét is talál a pesti em-ber; de a legtöbb bizony csak egy-szer kóstolja meg ételeiket és itala-ikat.

A büfféknél is nagyobb mérték-ben szaporodnak az ugynevezett söntések, amelyek pláne rosszaka-ratu és a közönség kizsákmányolá-sára törekvő kezekbe jutnak. Ezek az üzletek a leglátározottab mérték-ben ellenségei a vendéglőknek és máris nagy mértékben csökkentették az italmérési forgalmat, amely ed-dig szolid és tisztességes alapokon állott.

Le kell szögeznünk azt a határo-zott véleményünket, hogy a vendég-lői fogyasztás azóta hanyatlott és a forgalom azóta csappant meg nagy mértékben, amióta ezek a söntések olyan nagy mértékben elszaporodtak a fővárosban.

A söntések mindent olcsóbb áron hirdetnek, mint amibe nekik kerül. Persze kizárólag reklám céljából tes-zik ezt és nem azért, hogy abból vala-mi hasznuk is legyen. Rájuk nézve az csak mellékes üzlet; megtalálják ők a számadásukat más italoknál. De mit tegyen a körülöttük élő sok vendéglő, koresma, ha nem képes konkurrálni velük? Mi sem termé-szetesebb, minthogy a szállítójuknál nyomják az árat s ez eredményezte azt a már valósággal csődöt jelentő versenyt, amely annyira elfajult.

Nemcsak a sörszállítóknak ellen-ségei ezek a söntések, hanem magá-nak a tisztos, jó hirnevére sokat tartó, szolid vendéglősiparnak is és első sorban annak az ekzisztenciá-jára törnek a szemérmetlen konkur-rencia bevezetésével.

Sokszor hangsúlyoztuk már, hogy mi feltétlen hívei vagyunk a szabad versenynek és mindenképpen támo-gatjuk is az erre irányuló törekvése-ket, de csak addig, amíg megmarad-nak a tisztességes verseny korlátai között. Amikor azonban gonosz szán-dékkal felrugják ezeket a korláto-kat, mi irtó háborút hirdetünk elle-nük, mert nem a tisztességes ver-seny; csak a szakma letörésére ve-zethet.

A szakmának magának kell teljes eréllyel fellépni a paraziták ellen és fellépése csak úgy vezethet ered-ményre, ha egységes egészé tömör-ülve a hatóságok figyelmét hívja fel ezekre az abnormális állapotokra, mert a régi embereket, akik ennek a szakmának évtizedeken át kipró-bált, hűséges zászlóvivői voltak, mindenképpen támogatni kell.

Mindenekelőtt keresztül kell vin-nünk a sörnagykereskedőknél azt, hogy a söntések és büffék a palac-kozott sört ne tölthessék maguk, ha-nem vegyék azt — éppugy, mint a vendéglősök — a sörnagykereskedő-től. Ez az első lépés, amit a saját érdekünkben meg kell tenni; a többi aztán önként elkövetkezik s hisszük és reméljük, hogy nemsokára meg-jön a söntések, a büffék alkonya.

Vasuti vendéglősök tömörülése

Régi igazság az, hogy az erő az egyesülésben rejlik. Amit az egyes ember nem képes keresztülvinni, azt megtudja csinálni az egyes emberekből álló testület. Ami egyes ember előtt lehetetlenség-nek látszik, az ugyszólván gyerekjá-ték a testületbe szervezkedett embe-rek előtt.

Magyarországon több száz vasuti vendéglős van, akik azonban oly tá-vol állanak egymástól, hogy egymás-ról semmit sem tudnak. Pedig hiába vitatjuk a dolgot, tulajdonképpen egy célért küzdenek, dolgoznak vala-mennyien s érdekeik annyira közö-sek, hogy egyik ember érdekét el sem lehet választani a másiktól.

A vasuti vendéglősök eddig nem alkottak külön szervezetet, hanem tetszésük szerint belementek vala-melyik ipartestületbe, vagy országos egyesülésbe. Ezeknek a speciális országos egyesüléseknek amyi ba-juk-gondjuk volt és van a saját ma-guk speciális ügyeivel, hogy a vas-uti vendéglősök bajaival egyáltalán nem is értek rá foglalkozni.

Pedig a vasuti vendéglősök diszes testülete igazán megérdemelné, hogy külön legyen képviselve egy külön-álló testület által, amely csakis a vas-uti vendéglősök dolgaival bibelődne és így természetesen nagyobb akciót fejthetne ki a vasut vendéglősök ér-dekében.

Sajnos, ezek a mostani zavaros idők egyáltalán nem alkalmasak semmiféle szervezkedésre. Az egész világot eltöltő óriási gondok köze-pette ma nem gondolhatunk arra, hogy egyesek sorsán javítsunk vala-mit. De hát ezek a zavaros idők

sem tartanak örökké; el kell jönni egy jobb kornak, amikor dolgozhatunk egymásért, a köz érdekében.

A háboru elmúltával meg kell gondolnunk ezt a dolgot jól, mert hiszen a vasuti vendéglősöknek rendes, normális időkben is olyan sok bajuk van és olyan sok mindenféle zaklatásnak vannak kitéve, amilyenekről a rendes vendéglősök még álmodni se mernek.

Ezekben a mostani zavaros időkben kell gondolkoznunk a szervezkedés lehetőségéről és ha a nyugodtabb pillanatok elkövetkeznek, gyorsan és radikálisan meg kell oldani ezt a kérdést, amely soká nem tűrhet már halasztást.

A sör

A söröspalack betétje

Tekintetes szerkesztő ur! Nagyrabecsiült lapjában olvastam, hogy a budapesti sörgyárak és sörnagykereskedők bevezették a söröspalackokra a betétet és ezental husz fillért szednek minden söröspalack után a vendéglősöktől és a fűszerektől. Engedje meg a tisztelt Szerkesztő ur, hogy ebben a kérdésben — amely ránk nézve nagy fontossággal bír — én is nyilatkozzam.

Egyik dunántúli városban vagyok már tizenhét esztendeje vendéglős és a tizenhét esztendő alatt temérdek leckepezést fizettem, még pedig nem is az én hibámból. Ezen idő alatt öthatször is kénytelen voltam változtatni a sörgyárat és nagysörkereskedőt, ami természetesen minden egyes alkalommal nagy nehézségeknek lett a szülője.

Tudvalévő dolog, hogy eddig mindenki tartozott a sörgyárnak, vagy a sörnagykereskedőnek ívegekkel. Ez a palacktartozás azután tudvalévő-

leg úgy lett lebonyolítva, hogy az előbbi sörnagykereskedőnél az utóbbi fizette ki az én palacktartozásomat. De ez is hiábavaló volt, mert a palacktartozásom sohasem fogyott, sőt mindig inkább szaporodott. Így azután csak természetes, hogy mindig a fejem fölött lebegett az a Damokles-kard, amelyről Szerkesztő ur cikkében említést tesz s amely már sok mindenféle kellemetlenségnek volt okozója.

Ezek a mi dunántúli söraktárosaink valósággal kéjelegnek abban, hogy a vendéglősnek minél nagyobb palacktartozása legyen, mert hiszen így annál biztosabban a kezeik között tartják a szerenesetlen vendéglőst, aki ilyen körülmények között se-hogy sem tud szabadulni a sörnagykereskedő ölelő karjai közül. Én minden ismeretlen embertől hat fillér betétet szedtem a palackok után, de még így sem kerültek vissza a palackjaim. Azután meg az volt a bökkenő, hogy a másik vendéglős egyáltalán nem szedett betétet és így természetes, hogy mindenki odament sörért.

De ha már Budapesten be tudták hozni a palackbetétet, be kellene azt hozni a vidéken is mindenütt, még pedig egyszerre, úgy, mint a budapestiek tették. Ha ez megtörténne, nem lebegne többé a fejünk felett az a Damokles kardja és csakhamar abba a helyzetbe jutnánk, hogy rendezni tudnánk a söröspalackok ügyét a sörnagykereskedővel és nem lenne többé nála palacktartozásunk. Valóságos áldás lenne ez a vendéglősökre nézve, akik így megszabadulnának a legnagyobb kellemetlenségektől, mert tessék elhinni tek. Szerkesztő ur, nagyon sok bajunknak ez az oka.

Ugy tudom, hogy az ország több vidékén megpróbálkoztak már a sörnagykereskedők a betéttel és mindenütt bevált az. Miért nem jönnek hát rá a vidéki söraktárosok, hogy ebben a tekintetben nekik is egységesen kell eljárniok. Ha ezt megtennék, nemcsak önmagukat kimélnék meg temérdek kellemetlenségtől,

hanem minket vendéglősöket is. A közönség pedig sokkal könnyebben megszokná azt a betétet, semmint gondolnánk.

Igy egyszerre meg volna oldva ez a kérdés, amely most Damokles kardjaként állandóan ott lebeg a fejünk felett, készen arra, hogy lecsapjon és lesujtson bennünket.

A betétrendszer behozatalának tehát örülnünk kell, mert nagyon sok baj háruhána el általa s fejünk fölül. Amikor még arra kérem a tek. Szerkesztő urat, hogy a nevemet ne tessék kiírni az ujságba, vagyok tisztelő hive:

Dunántúli vendéglős.

....

A sörtermelés. Magyarországon 1916. május havában 278.197 hl. sör termeltetett, szemben 345.240 hl.-el a múlt év megfelelő havában. 1915. szept. 1-től 1916. május végéig összesen 2.157.003 hl. sör termeltetett, szemben 2.413.631 hl.-el az előző évadban. Ugyanezen időszakban befolyt söradóban 9.057.919 K és söradóptlékban 19.778.078 K, szemben 10.364.883, illetve 22.622.553 K-val az előző évadban.

A bor

Szerbia szőlőtermelése. Hiteles statisztikai adatok szerint 1908-ban 10.355 hektár régi és 6924 hektár amerikai alapon nemesített új szőlője volt Szerbiának. Az utolsó nyolc évben azonban részint a háboru, részint a filoxera okozta pusztítás folytán a szőlők nagyrésze tönkre ment. A kerületi parancsnokság jelentése szerint az idén mégis 7181 hektárnyi jókarban lévő területen lehet szőlőtermésre számítani, amely az eddigi jelekből ítélve, nagyon kedvező lesz. A szőlő megművelése elég kedvezően halad. A hadügyminisztérium kilogrammonként 10 koronájával öt (?) vaggon rézgálicot boesátott rendelkezésre, azonkívül 15 vaggon Perocid jutott szétosztásra.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
természetes
égyvényes
SAVANYÚVIZ.

Legjobb asztali és üdítő ital.

Kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.

Mattoni Henrik, VI., Teréz-körút 38. sz.

Ásványvizekről

Mi van a Kristály vizben

okát irtunk mi már a szénsavval telített ásványvizekről és kimutattuk, hogy ezek a vizek egyáltalán nem ásványvizek, csak a közönség megtévesztésére adják ki annak azok a cégek, amelyek őket forgalomba hozzák. Megírtuk azt is, hogy a Dunapalota (Ritz) szálló éttermében ecetsav tartalmu Kristályvizet adtak Szegő Imre bankfőnöknek és Feldmann Miksa tartalékos hadnagynak. A bankfőnöknek nem történt baja, a hadnagy azonban annyira rosszul lett, hogy a szálló halljában összeesett. Annak idején ezt az esetet megírtuk.

Dr. Marinovich Jenő főtanácsos, a bünyügyi osztály vezetője eljárást indított. A rendőrség elhozatta a Dunapalotából a maró folyadékos palackot és a rendőrfőorvosi hivatal utján kiadta a rendőri vegyésznek vegyelemzés végett.

A rendőrorvos megvizsgálta Feldmann Miksát. Betegségéről azt a véleményt adta, hogy nyolc napon belül gyógyul. Feldmann-t a katonai hatóság is megvizsgáltatta orvosilag. Az egészségügyi főnök parancsára a Mária Terézia-hadikórházba szállították. Sokáig ott volt kezelés alatt. A kórház parancsnoka, báró Herczel Manó tanár, főtorzsvos szerint lobos bántalmi voltak a torkában.

A rendőri vegyész már elkészült véleményével. E szerint tömény ecetsav volt a Kristály-vizes palackban.

A rendőrség még nem fejezte be a Dunapalotában történt mérgezés dolgában a nyomozást, mert azt kellene megállapítani, hogy hogyan jutott az ecetsav a Kristály-vizbe.

Még a rendőri nyomozást be sem fejezték, s máris megisméltődött a Ritz-szállóbeli eset. Püskösd hétfőjén egy uriaszony bort és Kristályvizet rendelt a Hungária-szálló éttermében. A pincér szokás szerint a vendég szemeláttára bontotta fel a leplombált Kristály-vizes palackot. Öntött belőle a pohárba s ekkor ijed-

ten vette észre, hogy a palackbl sötét-zöldes színű folyadék ömlik a pohárba. A feltűnő dolgot észrevette az uriaszony is, a ki természetesen nem ivott a gyanus italból. Rögtön értesült az esetről a jelenlévő Kalmár detektív is, a ki azonnal lefoglalta a Kristály-vizes palackot és bevitte a főkapitányságra. Dr. Császik Pál rendőrfogalmazó ezt a második Kristályvizes palackot is elküldte a rendőri vegyésznek. Hogy ebben a Kristályvizes üvegben mi van, azt még bizonyossággal tudni nem lehet.

Közvetlenül az üveg felbontása után a szálló egyik alkalmazottja megkóstolta a furesa színű Kristályvizet. Tintaszerű ize volt a víznek. A rendőri vegyész véleménye fogja eldönteni, hogy a második palackba miféle vegyiület jutott bele.

A rendőrség az első esetben bünyügyi nyomozást indított. A rendőrorvosi hivatal véleménye alapján a mely azt mondja, hogy Feldmann sérülése nyolc napon belül gyógyul, az ügyet kihágási utra kellene terelni. Mielőtt azonban a minősítés dolgában határoznának, nem lesz édektelen, ha a főkapitányság figyelmét kiterjeszti Herczel tanár véleményére is.

De hát mindezek után azon csodálkozunk még, hogy olyan előkelő vendéglőkben, mint a Ritz és a Hungária, miért tartanak még mindig Kristályvizet.

Elémszerekről

A zsirákak és a hus maximálása

hó 7-én jelent meg a m. kir. minisztérium 2249/1916. M. E. számú rendelete a sertésvágás korlátozása, valamint az élősértésekért és sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában. A rendelet a következő:

1. §. Olyan sertéseket, amelyeknek sulya darabonként 60 kilogrammot meg nem halad — a kényszervágás esetét kivéve — közfogyasztásra levágni tilos. E tilalom alól a földművelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonországokban a bán kivételeket engedhet.

2. §. Sertést levágás végett csak vágsúlyban szabad eladni. Vágsúly: a

sertés élősulya darabonként 22^{1/2} kilogramm levonásával. Az ez alapon kiszámított vételárból 4% levonandó (ugynevezett Budapest-kőbányai szokvány).

Sertést hizlalo vagy állattartó részére csak minden levonás nélkül számított élősúlyban szabad eladni.

A sertéseket az eladás előtt az utolsó 12 óran belül nem szabad sem etetni, sem itatni.

Hizlalásra szánt sertésnek csak a darabonként 90 kilogrammnál nem nehezebb sertés tekinthető. A földművelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonországokban a bán különös méltánylást érdemlő esetekben kivételesen engedheti, hogy darabonként 90 kilogrammnál nehezebb sulyu sertések továbbhizlalás céljából a hizlalásra szánt sertésekre nézve megállapított áron és élősuly szerint vásároltathassanak.

3. §. Élő sertéseknek az átvétel helyéről (ab istálló vagy szállás) történő eladásánál az alább megállapított áraknál magasabb árakat követelni vagy fizetni tilos:

1. a 60 kilogrammnál nehezebb, de legfeljebb 90 kilogramm sulyu sertésnek a hizlalo vagy az állattartó részére való eladásánál élősuly-kilogrammonként 6 korona.

2. bármilyen sulyu sertésnek levágás céljából eladásánál vágsúly-kilogrammonként (budapest-kőbányai szokvány) 6.80 K.

A fent megállapított legmagasabb árak magukban foglalják a sertéseknek a rakodó állomásig jutásával járó összes költségeket (darabpénzt, farokpénzt, mázsálási költséget, etetési és itatási díjat, hajtódíjat, illetőleg az állomáshoz való szállítás költségeit stb. is).

Ezek a legmagasabb árak nem terjednek ki a 60 kilogrammnál kisebb sulyu sertések és általában a tenyészsertések adás-vételére.

4. §. A 7. §-ban megnevezett hatóságoknak kötelessége hatóságuk területére nézve megállapítani az élő sertésmagasabb árt, amikor az eladás nem az átvétel helyéről (ab istálló vagy szállás) történik; az ármegállapításnál figyelembe kell venni a sertéseknek a szállítás folyamán bekövetkező sulyvesztését és az eladó vagy a viszonteladó felmerülő költségeit, valamint a méltányos kereskedői hasznot.

Ezek a legmagasabb árak azonban a jelen rendelet 3. §-ában foglalt megkülönböztetés szerint ott megállapított legmagasabb áraknál 2%-kal magasabbak nem lehetnek.

Az előbbi bekezdés szabálya alól a kereskedelemügyi miniszter a belügyi és a földművelésügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországok tekintetében pedig a bánal egyetértőleg egyes községek (városokra) nézve kivételeket engedhet.

elsőrendű természetes, szénsavdus asztali gyógyvíz.

SZÁNTÓI SAVANYÚVIZ

Főraktár: **Péczely Antal** ásványvíz-nagykereskedő
Budapest, II. ker., Margit-körut 50-52. szám.
Telefon: 40-97. ☐☐ Telefon: 40-97.

A 7. §-ban megnevezett hatóságok a 3. §. 1. és 2. pontjában megállapított kereteken belül a saját területükön részletesebb minősítéssel és osztályozással állapíthatják meg az élő sertések legmagasabb árait.

5. §. Nyers disznózsir (mindennemű nyers disznózsir és nyers szalonna) és mindennemű friss sertéshus eladásánál a termelő és a viszonteladó között való forgalomban métermázsánként (100 kg.) tisztasulýért 760 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

A 7. §-ban megnevezett hatóságok kötelesek a leölt sertéseknek egészben vagy féldarabokban való adásvételére nézve a legmagasabb árakat megállapítani; ezek az árak azonban métermázsánként (100 kg.) tisztasulýra 760 koronát meg nem haladhatnak.

Olvasztott disznózsir eladásánál a termelő és a viszonteladó között való forgalomban métermázsánként (100 kg.) tisztasulýért 852 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

E jelen §-ban megállapított legmagasabb árak a termelés helyén a vasut- vagy hajóállomáson való átadásra értendők a csomagolás nélkül.

Mindennemű sertéstermék szállításánál a csomagolásért a vételáron felül legfeljebb a vételár 1%-a számítható fel.

6. §. Az élő és a leölt sertésekrét, valamint a disznózsirért, szalonnáért és mindennemű friss sertéshusért megállapított legmagasabb árak készpénzítetés esetére és az átvétel helyére vonatkoznak. A vételár hitelezése esetében a megállapított legmagasabb áron felül követelhető kamat kamatlába legfeljebb 2%-kal haladhatja meg az Osztrák-magyar banknak a z ügylet megkötésekor érvényben állott váltóleszámitolási kamatlátát.

7. §. Megyei törvényhatóságokban az alispán, Budapest székesfővárosban valamint Fiume városában és kerületében a tanács, más városi törvényhatóságokban a polgármester köteles megállapítani az elkészített, sózott, füstölt, paprikás, főzött és egyéb csemege-szalonnaféléknek, valamint az elkészített sertéshusnak és a sertéshusból készült áruknak legmagasabb árait a termelő és a viszontelárusító között való forgalomban.

Ugyanezek a hatóságok állapítják meg a saját területükön mindennemű disznózsirnak, szalonnának, friss sertéshusnak, elkészített sertéshusnak és a sertéshusból készült áruknak a kereskedelmi forgalomban való eladási árat, vagyis a közvetlenül a fogyasztó részére való eladási árt, tekintet nélkül arra, hogy az eladás a termelő vagy a viszontelárusító útján történik-e.

Ezeknek a hatóságoknak a jelen §. alapján a legmagasabb árak megállapítása iránt tett rendelkezéseikben az elsőfoku hatóságokat fel kell hatalmazniok arra, hogy ezek a saját területükön a jelen §-ban megnevezett hatóságok által megállapított legmagasabb áraknál alacsonyabb árakat állapíthassanak meg.

Az elsőfoku hatóságok azt is megállapíthatják, hogy a sertés közifogyasztás céljára való vágás esetében a sertés vágósulýából a termelő legalább is milyen mennyiséget, illetőleg milyen

részeket tartozik nyers állapotban közvetlenül a fogyasztók részére forgalomba nozni.

8. §. A 7. §-ban megnevezett hatóságok kötelesek az általuk a 4., az 5. és a 7. §. alapján tett rendelkezéseket legkésőbb folyó évi július 15-éig az illető törvényhatóság hivatalos lapjában, valamint az érdekelt községekben és városokban a helyi szokásnak megfelelően közhírré tenni és azokat a belügyminiszterhez, Horvát-Szlavonországokban a bánhoz felterjeszteni.

Horvát-Szlavonországokban a megállapított legmagasabb árak közzétételét a bán rendelettel szabályozza.

A 4., az 5. és a 7. §. értelmében megállapított legmagasabb árakat a belügyminiszter, a kereskedelemügyi és a földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg, Horvát-Szlavonországokat illetőleg pedig a bán a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg hivatalból is felülvizsgálhatja és a szükséghez képest megváltoztathatja.

9. §. Aki az 1. §. rendelkezését megszegi, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és 2 hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

10. §. Aki a jelen rendelet hatálya alá eső cikkért a jelen rendelettel vagy a jelen rendelet alapján megállapított árnál magasabb árt követel vagy ígér, elfogad vagy szolgáltat, ugyszintén az is, aki a jelen rendeletnek a legmagasabb árakra vonatkozó rendelkezéseit bármi módon kijátssza vagy kijátsszuknál bármi módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ha megállpítható annak a nyereségnek összege, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

A jelen §-ba ütköző kihágás miatt nem büntethető az, aki a követelt árt a jelen rendelet ellenére megígérte vagy megígérte, ha a kihágást a hatóságánál feljeleníti.

11. §. A 10. és 11. §-ban meghatározott kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi állrendőrség működési területén pedig a m. kir. állrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágások miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

12. §. A jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak a vámkülföldről behozott élő sertésekre és sertéstermékekre.

Ilyen külföldi áruknak a jelen rendelet vagy a jelen rendelet alapján megállapított legmagasabb áraknál magasabb árakon való iparszerű eldása csakis a m. kir. kereskedelemügyi miniszter által a belügyminiszterrel, Horvát-Szlavonországok tekintetében a bánal egyetértőleg megállapított feltelek mellett történhetik.

13. §. Ez a rendelet 1916. július 15. napján lép életbe és hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed. Ezzel nappal a m. kir. miniszteriumnak 1915. évi november 29. napján 4.291/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelete (l. a M. K. L. 1915. évi 49. számában) hatályát veszti.

♦♦♦♦

A tojáshiány és a tojásközpont. A tojástözsde vezetősége legutóbb vizsgálat tárgyává tette, hogy mi az oka az állandó áruhiánynak és a tojásáremelkedésének. A szakkereskedelem véleménye szerint az oka ennek a körülménynek elsősorban a baromfiállomány, azután a tojástermelés megesapponásában rejlik. Éppen ezért a tojástözsde vezetősége az állatállományt akarja kiegészíteni mindenekelőtt ezután a hatóságok támogatását kéri a baromfi- és tojástermeléshez. Revízió tárgyává kívánják tenni a német kontingenst és fokozni akarják a bolgár és a török tojásbehozatalt. A maximálás — a tojástözsde szerint — problematikus értékű volna, éppen úgy, mint egy tojásközpont létesítése is.

Uj só-árak. A pénzügyminiszterium 74.396/1916. számú rendelete alapján a marosújvári m. kir. főbányahivatal közli, hogy a marosújvári m. kir. főbányahivatal, valamint a désaknai, parajdi, tordai és vizaknai m. kir. sóbányahivatalok sóraktáraiból eladásra kerülő só ára 1917. június 30-ig a következőképen lett megállapítva:

1. Az erdélyi részeken fogyasztásra kerülő étsó ára métermázsánként 13.70 korona.

2. A szorosan vett magyarországi részeken fogyasztásra kerülő étsó ára métermázsánként 19.43 korona.

3. A marhasó ára csomagoló anyaggal együtt Marosújvár és Parajdon mm.-ként 7.60 korona.

A só ára Budapesten az 1916. július 1-től 1917. június 30-ig terjedő időre a következőkben állapított meg: konyhasó Szigetkamaráról, a kincstári sóraktárból 23.53 K, teljes vasuti kocsikban a vasuti állomásról 23.44 K, marhasó Szigetkamaráról, a kincstári sóraktárból 10.52 K, teljes vasuti kocsikban a vasuti állomásról 10.46 K.

Zöldségben a kínálat igen nagy, különösen tökben, amelynek ára 100 kg.-ként 12—14 K. Kalarábé 100 drb-ként 2—6 K. Egyéb cikkekben a felhozatal még csak most alakul ki, de már káposztában mutatkoznak a szép termés jelei. Káposzta 100 kg-ja ez idő szerint 40—60 K. Zöldbab 28—30 K.

Hagyma. A kínálat Makóról megkezdődött, ma még 88—94 K-t kérnek, de ezek az árak előreláthatólag csökkenni fognak.

Ujburgonya. Az árak a vidéken az aratás következtében erősen emelkedtek és így teljes mértékben a főváros burgonya-beszerzési osztályára hárult a budapesti piac ellátása. Az akciónak az előnye most mutatkozott, amikor a külföld az aratás alatt szívesen fizetne akár 40 koronás árakat is a rendelkezésre álló csekély készletekért. A

központ gondoskodott arról, hogy a budapesti piac 24 K-ás áruval el legyen látva és nem volt a külföldnek sem módja ahhoz, hogy ezekre az árakra rálicitáljon.

Sajtban az üzlet igen élénk, szilárd. Áru nagyon kevés van. Ementáli 800—840, gróji 760—780, hollandi wofflett, teljesen zsiros áru 620 K.

Liptói turóban az üzlet e héten a gyümölcs-behozatalok miatt meggyengült, a kereslet kisebb. Az árak ennek dacára tartják magukat és jó minőségű áruért 500 K-t fizetnek.

Dió változatlanul szilárd. Jó minőségű áruért 240 K-t kérnek.

Baromiban az üzlet élénk. A leölt hizott libák mai ára 7.60 K kg.-ként, leölt poulardoké 3.60—5 K drb.-ként. Kirántani való csibéké 4—6 K páronként.

Gyümölcs keresett. Sárga barack ára 120—130 K, őszi baracké 160—200 K, meggyé 120 K 100 kg.-ként.

Méz. A szüreti kilátások ez idő szerint nem a legjobbak s az eredmény máig közepes, azonban a tartós meleg időjárás folytán remélhető, hogy az őszi hozam kielégítő lesz. Az árak ez idő szerint igen magasak, elsőrangú érett áruért 400—450 K-t is elkérnek.

Tojás irányzata változatlanul szilárd. Ma jegyeznek Budapesten kosáráru 9 drb 2 K, ládaáru 316—320 K.

A nagykőrösi uborkaexport. A híres nagykőrösi uborkavásár kedvezően indult meg ezen a héten. Az ár elég magas volt és 5—6 fillért fizettek egy darab uborkáért. Főleg Bécs részére vásároltak sok uborkát. Kocsiszámra az uborkáért 980—1000 koronát is fizettek. A héten kétszer is esett az eső, úgyhogy az uborkatermés a legszebb kilátásokkal kecsegtet.

Husnemüekről

Uj kolbászgyár Horvátországban. A zágrábi Rabus i sin cég nagy kolbászárugyárt rendezett be Horvátországban. Az új kolbászárugyár vilamos erővel dolgozik s eddigi átlagos napi produkciója 5000 kg. A kolbászárugyár keretében nagy sertés-hizlalót is létesítettek, amelyben állandóan 600 drb sertést hizlalnak.

Amerikai zsir Aradon. A napokban két vagon elsőrendű zsir érkezett Aradra. Már szakértő-bizottság is átvette a zsirt, amelyet prima minőségűnek talált s így néhány nap múlva már megkezdhetik az árusítást. Az amerikai zsirra már nagyon régen vár a város közönsége. Arad városa ugyanis hónapokkal ezelőtt 14 vagon rizst és 2 vagon zsirt vásárolt, amikor azonban a szállításra került a sor, kiderült, hogy úgy a rizs-

ből, mint a zsirból csak a Haditermény Részvénytársaság beleegyezésével kaphatnak valamit, mivel joga van megtartani magának az egészet. Hosszas kérés után végre a két vagon zsir megérkezett Arad város címére. Egyöntetű volt a szakértők véleménye, hogy a zsir elsőrendű minőségű, hófehér színű s az ize is kitűnő. Előreláthatólag egy kiló zsir ára 5 korona 60 fillér, vagy 5 korona 80 fillér lesz. A zsir szétosztására nézve úgy határozott a tanács, hogy egy vagon zsirt megtart üzletei részére, egy vaggont pedig városi kereskedő cégeknek ad át. Ugy a kereskedők, mint a közlelmezési üzletek csak két kiló zsirt adhatnak havonként minden embernek. A hatósági üzletek csak zsirjegy ellenében adhatnak zsirt. Az amerikai zsir azért olcsóbb, mert préselve van s nem olvasztva, mint a mi sertészsirunk. Az amerikai zsirt megegyszer át kell olvasztani s valami kevés tepertő marad belőle.

Felemelték a zsiradékárak árát. A főváros néhány nap előtt két koronával emelte a zsir és szalonna árát. Ez az áremelés azért érdemel különösebb figyelmet, mert maga a főváros az, mely nyilvánvalóvá teszi, hogy az érvényes kormányrendelet keretein belül a fogyasztás zsirellátása teljes lehetetlenség, vagyis tul kell lépni a maximális árakat. Megjegyezzük, hogy csak a detailkereskedelmi árakat emelték, a nagykereskedelmi árak a régiék maradtak.

Uj husvállalatok Budapesten. A főváros által megalakított Huskereskedelmi Rt.-nak eredetileg az lett volna a hivatása, hogy a bizományi üzlettel foglalkozzék, újabb határozat szerint azonban a társaság csak az üzletek technikai lebonyolításával fog foglalkozni. A bizományi üzlet ellátására külön részvénytársaságot fognak alakítani. Ezt a munkát a Magyar mezőgazdák szövetkezetére bízták, amely az Omge kiküldötteinek részvételével 1 millió K alaptökével Állatkereskedelmi Rt.-ot létesít, kizárólag a marhabizományi üzlet ellátására. E vállalatokon kívül Budapesti husnagyvágó Rt. céggel még egy új vállalat alakul a Pesti magyar kereskedelmi bank és a Magyar élelmiszerszállító Rt. égisze alatt. Ez a vállalat 4 millió K alaptökével alakul és a bécsi Gross-Schlächtereit mintájára elsősorban a főváros hussal való tömeges ellátásáról akar gondoskodni.

Italmérési-ügyek

A szesz rumozásának eltiltása. Többször említettük, hogy a nagy szeszhiányra és a magas szeszárakra való tekintettel élelmes spekulánsok úgy játszották ki a miniszter rendelkezéseit, hogy a szeszbe kevés rumot, vagy likőrt keverték és az így rumozott, vagy gyenge minőségű likőrré átalakított szeszért a maximális árakon felül rendkívül magas árakat követeltek. A pénzügyminiszter a szeszadó módosításáról szóló törvényjavaslatának indokolásában már közölte, hogy ennek a visszaélésnek szeptember elsejétől kezdve erőlyesen véget vet. Most megtörtént erre vonatkozólag az első lépés: a hivatalos lap egyik száma a kormányrendeletét közli, a mely felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy szeptember elsejétől kezdve a pénzügyi hatóság engedélyéhez kötheti a szesznek rum, likőr és egyéb égetett szeszestitalok előállításához való felhasználását. A ki a rendeletet megszegi, két hónapra elzárható, kétezer koronával megbírságozható és azonkívül a megállapított nyereség kétszeresével büntethető. E rendelet alapján a pénzügyminiszter külön rendeletben fogja az engedélyezés feltételeit megállapítani.

Szeszfogyasztási tilalom Norvégiában. Krisztiániából jelentik, hogy a kormány azonnali hatálylyal életbelépő rendeletet bocsátott ki, amely megtiltja a pálinkának eladását és kimérését Norvégia egész területén. Ezzel egyidejűleg eltiltotta a kormány a pálinka, a sör és minden más alkoholtartalmú ital behozatalát.

A kicsinyben árusított szeszestitalok legmagasabb árának megállapítása. A hivatalos lap egyik száma a kormányrendeletét közli, a melyben utasítja a közigazgatási hatóságokat, hogy az illetékes pénzügyigazgatóság megkeresésére állapítsák meg azt a legmagasabb árt, a mely mindennemű égetett szeszestitalért a kimérés, vagy kismértékben való elárusítás esetében a fogyasztótól követelhető. A maximális ár megállapítása a szeszárak maximálásáról kiadott rendelet alapján az illetékes pénzügyigazgatósággal egyetértőleg állapítandó meg. Finomabb italokért, a melyek kellően dugaszolt lepecsételt és az ital megnevezését tartalmazó címlappal is ellátott edényekben kerülnek forgalomba, a legmagasabb ár megállapítása mellőzhető. A maximális ár kijátszása két hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Előfizetési felhívás.

Teljesen független, minden vendéglős egyesülettől és ipartársulattól támogatásától ment lapot akarunk adni a magyar vendéglős testület kezébe; olyan lapot, amely mindig bátran és kitartóan fog küzdeni a magyar vendéglősök és koreszmárosok érdekeiért. Ugy érezzük, hogy erre a mai néhez körülmények között szükség van, mert olyan jelenségek mutatkoznak, amelyek képesek arra, hogy vendéglős existenciát tönkretessenek.

Az ORSZÁGOS VENDÉGLŐS UJSÁG nem függ senkitől; bátran és nagy kitartással fog haladni affelé a cél felé, amelyet maga elé tűzött. Ez a cél: békeesség a magyar vendéglős iparban és a magyar vendéglős ipar temérdek bajainak orvoslása.

Jól tudjuk azt, hogy a mostani háborus időkben nehéz ezeknek az ideáloknak a megvalósítása, mert hiszen a magyar vendéglősök és koreszmárosok nagy része harcban áll rengeteg ellenségeinkkel, de — a mi hitünk szerint — most kell előkészíteni a talajt, hogy az a jövőre biztos alapon állhasson.

Abban a hitben, hogy ezt a magyar vendéglősök meg fogják érteni; kérjük szíves támogatásukat. Az ORSZÁGOS VENDÉGLŐS UJSÁG előfizetési ára egész évre 6 korona.

Kíváló tisztelettel

az ORSZÁGOS VENDÉGLŐS UJSÁG
kiadóhivatala.

A komócsi vendéglő titka

Írta: Szaturnusz

— De az égre siessünk — sürgette Emma grófnő — uram magához térhet és akkor az ön élete is veszélyben forog.

Annyi gyöngédség és aggodalom reszketett a grófnő hangjában, hogy a szakács szívet sejtelmes forróság öntötte el.

A grófnő és Eliz lázas igyekezettel csomagolták össze a legszükségesebb holmit, azután Eliz karjára vette a kis Alice grófnőt, az ártatlan, szendergő csöppséget és gyalog neki indultak az éjszakának. A grófnő Baranyó karjára támaszkodva ment. Baranyó, amikor a grófnő karja karjához simult, érezte, hogy az egész világgal szemben harcra tudna kelni e sokat szenvedett asszonyért, aki egy gyermek bizalmával tette be a sorsát az ő kezébe.

Negyedóra sem tellett bele, künn

Háztartási fémtárgyak rekvirálása. A honvédelmi miniszter most már végérvényesen elrendelte a háztartási fémtárgyak beszolgáltatását. Ezen rendelet értelmében beszolgáltatandók lesznek az összes vörösréz, sárgaréz, nikkell, bronz és tombok, házi edények és felszerelési tárgyak. Ilyenek: a főzőedények, üstök, fazekak, lábasok, serpenyők, kannák, süítőformák, hűtők, tálak, tálcák, gyertyatartók, mozsarak, mozsártörők, habiüstök, mosóüstök, vízmelegítők, víztartók, fürdőkádák, parázstartók, kályhaelőtétek, szenesládák. Kivételt csak a függöny- és szőnyegrudak, valamint a fogantyuk és védőrudak képeznek. Maga a rekvirálás 3—4 hét múlva fog életbe lépni, amidőn minden törvényhatóság területén, tehát az összes városokban, községekben és egyéb lakóhelyeken fémátvételi bizottságok fognak megjelenni, amelyek a polgároktól a fent felsorolt fémtárgyikat hadi célokra haladéktalanul átveszik. Ezen tárgyak azonnali beszolgáltatása alól csak a mosó- és főzőüstök képeznek kivételt, amennyiben ezen üstök csak akkor szolgáltatandók be, ha a tulajdonos pótüstről már gondoskodni tudott. Amennyiben pótüstökről gondoskodni nem tudott volna, úgy a fémátvételi bizottságnál egy megfelelőt meg kell rendelnie és rézüstjét csak akkor köteles beszolgáltatni, ha ezen megrendelt pótüst neki leszállított. A rekvirálás időpontja minden városban, illetve községben plakátok útján lesz kihirdetve és ezen idő-

ponttól kezdve a szóbanforgó tárgyakat önkéntesen beszolgáltatni már nem lehet. Vagyis, amíg a rekvirálás időpontjáig mindenkinek módjában van fémtárgyait bármely fémbeváltónál a hatóságilag megállapított árakon készpénzfizetés ellenében beváltani, addig a rekvirálás időpontján túl már csak tetemesen kisebb árakon és nem készpénzfizetés, hanem utalvány ellenében lesz kénytelen azokat a hadsereg rendelkezésére boesájtani.

Zsirtalan szombatok Bécsben. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány hetenkint egy zsirtalan nap életbeléptetésére készül. Egyelőre a vendéglőkben lépne életbe a zsirtalan nap, melyre a szombati napot szemelték ki.

Egy fürdőszállóda pusztulása. Berlinből jelentik lapunknak, hogy a thüringiai Kösen sósfürdő Zum mutligen Ritter nevű híres gyógyszállódája porrá égett. Hajnali öt órakor csaptak ki a lángok a nagy épület tetjén és a szálloda vendégei csak nagy ügyvel-bajjal menekülhettek ki az égő épületből. Holmiját senki sem mentette meg, minden bennégett.

Vendéglők, kávéházak zárórája. A debreceni vendéglős, kávé ipartársulat, tekintettel az új időszámításra, azt kérte a minisztertől, hogy a vendéglők és kávéházak zárórája hosszabbítsassék meg. A miniszter elsőfokú határozathozatallal Rostás Ist-

voltak a pályaudvaron és félóra múltán már röpitette őket a vonat Komócs felé.

Új élet

Félév múlt el az elmondott események óta. Tergovay Péter grófné már nem viselte gyűlölt férje nevét. Újból Blándy Emma grófnőnek hívták és megnyugodva, megbékélve élt özvegy Baranyó Imrénénel, egy egyszerű asztalosmester özvegyénél, a tergovai kastély volt szakácsának édesanyjánál. A jó asszony még a gondolatait is elleste és úgy bánt vele, mint egy égből alászállott angyallal.

— Majd meglátja szentem, szépséges grófném — vigasztalgatta a válópör izgalmai alatt — minden jóra fordul.

A kis Alice konteszt, aki már gyöngögni kezdett, úgy ápolta Baranyóné, mint a szemvilágát. Nem egyszer össze is különbözött miatta Elizzel, ha az szerinte a gyereket nem jól fogta, vagy nem ügyelt arra, hogy a kis dáma mindig teljes szárazságnak örvendjen. Pedig a kedves és ragaszkodó kis komorna igazán nem bánt gondatlanul a pöttöm hölgygel,

de a derék Baranyóné úgy féltette a kis Alicét, hogy minden apró nyugtáskodásában nagy veszedelmeket látott.

Baranyó János minden napos vendég volt a szülői házában, ahonnan nemes tartózkodással elköltözött a szomszédba, hogy ne adjon alkalmat unatkozó rossz nyelvek mende-mondáira.

Egy napon, gyönyörű májusi délután volt és a nap, az égnek bohém fejedelme két kézzel szórta aranyait, a grófnő és Baranyó János künn ültek a kis fehér ház kertjében. Az orgonavirág illata valami édes mámorral fűszerezte a levegőt s grófnő érezte, hogy ebben a nyugodalmas, meleg kis fészekben kiröppen a szívéből multja utolsó sötét árnyéka is. Elmosódott, távoli emlékként kísértette már csak a tergovay kastély és életének azok a gyötrelmes évei, melyeket ott szenvedett át. És a multnak helyébe biztatón, mosolyogva lépett a jelene, a komócsi kis falusi házban töltött bensőséges, szép napok, a béke, a feledés és valami bizonytalan sejtése egy eljövendő bol-

ván rendőrfőkapitányt bizta meg. Rostás István e szerint az Arany-Bika, Királynő, Gambinus, Lókody, Dréher, Hungária és Royal éttermek és vendéglők záróját éjféltől 1 óráig hosszabbította meg. A többi éjfel 12 óráig lehetnek nyitva, az új főkapitányi rendelet szerint. A kávéházak záróját — bár a kérelem jogosságát a főkapitány elismeri — 1 óráig nem hosszabbíthatja meg az alapvető, miniszteri rendelet értelmében. E tekintetben az ipartársulat a miniszterhez fog fordulni újabb kérelemmel.

A gyufa ára. A Gyufaárusító r. t. amely a magyarországi tekintélyesebb gyufagyárak gyártmányainak központi árusításával foglalkozik, példát szolgáltatott arra, hogy a közvetítő kereskedelem érdekeinek megóvása mellett, de azért a fogyasztók javára miként lehet ármaximálást megvalósítani, a hatóság beavatkozása nélkül. Az említett részvénytársaság ugyanis a gyufanagykereskedőknek svéd gyufát csakis azzal a feltétellel ad el, hogy ez a detailistának egy csomagot (100 doboz) legfeljebb 3 K 10 fillérért tartozik eladni; a kiskereskedő viszont a nagykereskedőtől csak úgy kap árut, ha a detailista arra kötelezi magát, hogy a gyufa dobozáért 4 fillérnél többet nem kér. A Gyufaárusító rt., amely így módon a kiskereskedőnek csomagként 90 fillér hasznot biztosít, alkalmas módon gondoskodik arról is, hogy a nagyközönség tájékoztatva legyen a gyufáért követelhető ezen legmagasabb árról.

A szerkesztő postája

Vasúti vendéglős Belényes, Párkány-Nána, Adony-Pusztaszabolcs, Hegyeshalom, Mezőlaboc, Püspökladány, Érsekújvár, Buziásiürdő, Balatonszentgyörgy, Komárom 2. A beküldött előfizetési díjakat köszönjük és egyszersmind nyugtázzuk.

Új előfizetőinknek köszönettel nyugtatjuk b. előfizetéseiket.

Vasúti vendéglős. A feketekávének vendéglősök által kiszolgáltatása kávéiparüzésének nem tekinthető, hanem az étkezés járuléknak, mely az ebédhez, vacsorához hozzátartozik.

V. Vendéglős Hegyeshalom. A beküldött postautalvány szelvényén b. vezetékneve olvashatatlan. Kérjük levelezőlapon velünk tudatni vezetéknevét.

Korcsmárosné Szeged. A Vöröskereszt tudakozó iroda hivatalosan beküldi az értesítést, eddig nem érkezett semmi.

Éttermi pincér Kassa. Lapunk csak vendéglősök és korcsmárosok ügyeivel foglalkozik így — sajnós — az ön ügyét nem közölhetjük, mert a mi ügyeinkkel összeférhetetlen.

Korcsmáros Debreczen. Régi jégsezkrényt jót ezidőszerint nem találtunk, forduljon közvetlenül Hemeefeld jégsezkrénygyárhoz, lakik: Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 5 és hivatkozzon lapunkra, kedvezményben fog részesülni.

K. Szállodás. A fennálló törvényes rendelkezések szerint a szállodások által tartott kocsik csak akkor tekinthetők a szál-

lodai üzlet kiegészítő részének, ha azok kizárólag a szállodába érkező vagy továbbutazó vendégek elszállítása céljából tartatnak és a szálloda vendégein kívül mások szállítására nem használtatnak. Amennyiben azonban valamely szállodás kocsijain nemcsak szálló vendégeit szállítja, hanem azokat másoknak is rendelkezésére bocsátja, ha csak nem cáfolható az, mikép egész kivételképpen pl. egy év folyamán egyszers előforduló, rendkívüli körülmények által megokolt esetről van szó, ezen foglalkozás mint önálló kereseti foglalkozás veendő számba s a személyfuvarovási iparra szóló iparigazolvány hiánya miatt az ipartörvény vonatkozó szakaszai alapján büntetendő.

Nyílt-tér

IPARSÓ

fagylalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál a jég szózáára, valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérézősködésekre díjmentesen nyújt

A Magyar Királyi Sójövedék Vezérügynöksége

Iparsó osztály:

Budapest V., Vilmos Császár-ut 32. Telefon 73-40.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Böhm Ármin.

dógságnak. Félig lehunytt szemmel hallgatta Baranyó János mély, kellemes férfihangját, ildomos, félnék, becsületes szavait, melyekben mélyesség tisztelet és határtalan gyengédség esengett. Napról-napra jobban érezte, hogy több az, mint a hála, ami szívében egyre erősbödően ébred Baranyó irányában. És most itt a napsütésben, virágillatban, május zsongó csöndjében egyszerre tudatára ébredt, hogy új tavaszra hajnalodik az élete.

Baranyó egyszerű, közömbös dolgokról próbált vele beszélni, de újra éledő csodálatos szépsége valósággal megbabonázta. Szavai-zavartakká, dadogássá váltak és végtelen szomorúság szorongatta a szívét. Oh én dőre, eszelős ember — gondolta — hogy álmodhatok én ily vakmerő álmot. Egészséges, szép férfiarca eltorzult a fájdalomtól és két könnyesepp fátyolozta el a szemét.

— Baranyó, maga könnyezik, — szólott hozzá a grófnő és kis fehér kezei gyengéden rákapcsolódtak a vállára.

— Bocsásson meg, méltóságos asszony, bolond, oktalan érzékenység

az egész — felelte Baranyó halkán és szégyenkezve.

Emma grófnő szemeiben kedves, esintalan fény gyuladt ki és mosolyogva szólott:

— Kedves János, maga drága, nagy gyerek . . .

Baranyó keresztnevét hallotta a grófnő ajkairól, szinte beleszédült a nagy boldogságba.

— Méltóságos asszonyom — dadogta és több szót nem birt kiprészélni.

— Maga drága, nagy gyerek — ismételte a grófnő — hát nem veszi észre, hogy az én szívem már régen a magáé.

A férfi csókokkal árasztotta el a grófnő kezeit és egy boldogságtól bódult pillanatban találkoztak az ajkaik.

Mint a mesében

Megható boldogság köszöntött be a Baranyó házba. Rövidesen kitűzték az esküvő napját és a jó öreg Baranyóné olyan süttés-főzést rendezett a nagy napra, mintha fejedelmi vendéglátásra készülne.

— Drága kis üdvöském — becéz-

gette a grófnét — ugy-e, megmondtam, hogy jóra fordul még minden, de hogy ilyen jóra forduljon, bizony megvallom, remélni sem mertem. Annyi bizonyos, hogy áldott jó ember az én Jánosom és úgy megbeesüli majd szentem virágomat, hogy egy prínc se jobban.

— Már az igaz — mondogatta — minden úgy történt, mint a mesében. De hát ilyen mese-ember is kellék hozzá, mint ti vagytok, édes gyerekeim.

A jó asszony nagy boldogságában naphosszat könnyezett és amikor a templomba vonulás órája ütött, már könnyezni és beszélni is alig tudott.

Bálány Emma grófnő gyöngyszürke seivem ruhájában, minden dísz nélkül való pompás szőke hajkoronájával, a megindultságtól enyhe tűzben égő szemeivel a nemes szépségnek olyan elragadó képe volt, hogy Baranyó János valahányszor rátévedt a tekintete, szinte felolvadt a hálás boldogságban, hogy mindez a szépség és grácia isten és ember előtt egy életen át az övé lesz.

(Folytatása következik)

Szt. István

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS UJSÁG

Apró hirdetési
árak: Egy szó
10 fillér, vas-
tagabb betűből
20 fillér.

E rovatban kö-
zölt hirdetése-
ket előfizetőink
díjtalanul kap-
ják.

APRÓHIRDETÉSI
ROVATA

Apró hirdetési
árak: Egy szó
10 fillér, vas-
tagabb betűből
20 fillér.

E rovatban kö-
zölt hirdetése-
ket előfizetőink
díjtalanul kap-
ják.

BOROSHORDÓ, pálinkás hordó minden nagyságban és mennyiségben azonnali átvételre megvételre (vidékről is) Böhm Kálmán hordónagykereskedő Budapest, Rózsa-utca 38/A. Telefon József 126.

ELSŐRENDÜ TÖLGYFA HORDÓK új és használtak eladók Böhm hordókereskedőnél Budapest, Rózsa-utca 38/A. Telefon József 1—26.

MÉZESSÜTEMÉNY nagyon finom, kilója 4 K, öt kilós postacsomag bérmentve. Dussill Berta, Temesvár, Fröbel-utca 33.

TÜZHELY nagyobb vendéglő részére 3 méter hosszú, 1 méter széles, alig használt, majdnem új, azonnal eladó. Cim: Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 25 szám. Tarnóczynál. Megtekinthető bármikor.

DISZNÓZSIR pótló kitűnő minőségű, főzéshez, különként egy koronáért, elsőrendű háziszappan harmadárért, otthon fáradság nélkül, előállítható. A két receptet hat koronáért küldi Politzer Andor, Budapest, Liszt Ferenc-tér 14.

AKÁZMÉZET szállít öt kilogrammos bádoggödönökben, bérmentetlen huszonöt korona beküldése ellenében Klein Aladár méhészete, Gesztely.

KAJSZINBARACKOT kiváló nemes fajtából, 6, lekvárbarackot és minden más gyümölcsöt 5 koronáért 5 kilónként szállít Künstler gyümölcskivitele Kiskunhalas.

BOR kitűnő 16 hl. kisebb tételekben is jutányosan eladó özv. Friedmanné bortermelő, Lőrinczi Hatvan mellett.

MINDEN

VENDÉGLŐS ÉS KORCSMÁROS

SZAKMÁJA ELLEN VÉT HA NEM FIZET ELŐ

AZ ORSZÁGOS VENDÉGLŐS UJSÁGRA

ELŐFIZETÉSI ÁR EGÉSZ ÉVRE 6 KORONA.

Megjelenik havonta.

José Gallart Girbal

parafadugó és koronadugó gyára Budapest, I., Budafoki-ut 23.

Különlegessége:

valódi kataloniai- (Spanyolország) fából
eredő pezsgő, bor, ásványviz és likőr

Koronadugók csakis ragasztott
parafabetéttel

/ parafadugókban /